

Bod č. 2: Informácia o zákone o minimálnom dôchodku

V súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky bol dňa 20. 2. 2015 predložený na rokovanie NR SR návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (čpt. 1424).

Obsahom uvedenej novely je zavedenie minimálneho dôchodku, vyrovnávacieho príplatku a rozšírenie okruhu poistencov štátu o kategóriu ohrozeného alebo chráneného svedka. Predpokladaný termín nadobudnutia účinnosti predmetnej novely je 1. 7. 2015, okrem ustanovení týkajúcich sa vyrovnávacieho príplatku, ktoré by mali nadobudnúť účinnosť 1. 1. 2016.

Podstatou minimálneho dôchodku je zvýšenie sumy starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku tak, aby úhrn dôchodkových príjmov dôchodcu bol minimálne na takej úrovni, aby takýto poberateľ dôchodku ako jednotlivec nebol odkázaný na pomoc v hmotnej núdzi.

Nárok na minimálny dôchodok vznikne poberateľovi dôchodku dovŕšením dôchodkového veku s obdobím dôchodkového poistenia **najmenej 30 kvalifikovaných rokov** a bude sa vzťahovať na poberateľov:

- starobného dôchodku
- predčasného starobného dôchodku, ktorý je po dovŕšení dôchodkového veku považovaný za starobný dôchodok
- invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku bez ohľadu na mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Je potrebné zdôrazniť, že za kvalifikované roky sa budú považovať iba tie roky dôchodkového poistenia, počas ktorých bol príjem fyzickej osoby minimálne na úrovni osobného mzdového bodu 0,241, čo zodpovedá sume životného minima v roku 2015. Táto podmienka sa zavádza z dôvodu, aby sa zamedzilo možnému špekulatívnemu konaniu, kedy si napr. konateľ vyplatí odmenu 1 euro na rok a tak získa celý rok dôchodkového poistenia s veľmi nízkym vymeriavacím základom, na základe čoho mu bude vypočítaný nízky dôchodok a tento by sa mu zvyšoval na minimálny dôchodok.

Suma, na ktorú sa zvýši starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku, je 136 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu za 30 kvalifikovaných rokov dôchodkového poistenia. Táto suma sa zvýši o 2 percentuálne body za každý ďalší získaný kvalifikovaný rok dôchodkového poistenia a o 3 percentuálne body za každý ďalší získaný kvalifikovaný rok dôchodkového poistenia po 39 roku, čím sa posilňuje zásada zásluhovosti pri stanovení sumy minimálneho dôchodku.

Tabuľka nižšie obsahuje navrhované sumy minimálneho dôchodku pre jednotlivé obdobia dôchodkového poistenia.

<i>Obdobie dôchodkového poistenia v rokoch</i>	<i>Súčasná max. HN + dôchodok v eur – hraničné prípady</i>	<i>Násobok životného minima pre určenie minimálneho dôchodku</i>	<i>Mesačná suma minimálneho dôchodku v eur</i>	<i>Návrh - súčasnosť</i>
30	257,4	1,360	269,5	12,1
31	261,2	1,380	273,4	12,2
32	265,0	1,400	277,4	12,4
33	268,9	1,420	281,3	12,4
34	273,0	1,440	285,3	12,3
35	277,2	1,460	289,3	12,1
36	281,5	1,480	293,2	11,7
37	285,9	1,500	297,2	11,3
38	290,5	1,520	301,1	10,6
39	295,3	1,540	305,1	9,8
40	300,2	1,570	311,1	10,9
41	305,2	1,600	317,0	11,8
42	310,5	1,630	322,9	12,4
43	315,9	1,660	328,9	13,0
44	321,5	1,690	334,8	13,3
45	327,4	1,720	340,8	13,4

*Suma pre 45 rokov je uvedená ako posledná, ale nejde o maximálnu sumu minimálneho dôchodku, pretože pre získaných 46 rokov dôchodkového poistenia bude zodpovedať 1,75 násobku životného minima atď.

Každoročne bude dochádzať k pravidelnej valorizácii súm minimálneho dôchodku v súlade s rastom životného minima, avšak od 1. januára bežného roka.

<i>Výdavky (v mil. eur)</i>	2015	2016	2017
MIDO vyplácaný SP	16,7	31,8	30,4
Úspora v systéme pomoci v HN	0,3	0,8	0,8
<i>Celkový vplyv na rozpočet VS</i>	16,4	31,0	29,6

<i>Počet dotknutých osôb</i>	2015	2016	2017
Poberatelia dôchodkových dávok pokrytý MIDO	75 392	72 147	68 902
Osoby opúšťajúce hmotnú núdzu*	3 200	3 200	3 200

*Predpokladaný vplyv aj v ostatných rokoch je ovplyvnený počtom osôb, ktoré vypadnú zo systému pomoci v hmotnej už v roku 2015, preto sa ich počet nemení. To platí aj pri ostatných alternatívach.

Pohľad na vplyv zavedenia minimálneho dôchodku na poberateľov dôchodkových dávok s určitým počtom rokov dôchodkového poistenia (30, 35, 40 a 45 rokov) a sumou dôchodku poskytuje nasledujúca tabuľka.

<i>Počet kvalifikovaných rokov dôchodkového poistenia</i>	<i>Mesačná suma dôchodku</i>	<i>Súčasný mesačný príjem = suma dôchodku a doplatok z hmotnej núdze*</i>	<i>Navrhovaná mesačná suma minimálneho dôchodku pre rok 2015</i>	<i>Rozdiel v prípade, že osoba je v súčasnosti poberateľom hmotnej núdze</i>	<i>Rozdiel v prípade, že osoba nie je v súčasnosti poberateľom hmotnej núdze</i>
30	250,0	255,5	269,5	14,0	19,5
35	265,0	273,3	289,3	16,0	24,3
40	285,0	294,5	311,1	16,6	26,1
45	305,0	317,8	340,8	23,0	35,8

* Vychádza sa z legislatívneho stavu pre oblasť pomoci v hmotnej núdzi účinného k 1. decembru 2014. Osoba je posudzovaná ako jednotlivec a má nárok na príspevok na bývanie.

Nárok na minimálny dôchodok budú mať aj poberatelia už priznaných dôchodkov, avšak najskôr od 1. júla 2015. O nároku Sociálna poisťovňa rozhodne z úradnej moci bez žiadosti do 60 dní od zistenia rozhodujúcich skutočností. Za účelom ich zistenia Sociálna poisťovňa zašle určeným poberateľom uvedených dôchodkov písomnú výzvu na preukázanie skutočností rozhodujúcich na nárok na minimálny dôchodok (najmä sumu dôchodku vyplácaného z cudziny, dĺžku obdobia dôchodkového poistenia získaného v cudzine a pod.) najneskôr do 31. augusta 2015.

Na rozdiel od pomoci v hmotnej núdzi sa pri minimálnom dôchodku netestuje príjem a majetok domácnosti, ale len dôchodkový príjem jednotlivca. Celkový dôchodkový príjem sa zisťuje z dôchodkových dávok, na ktoré vznikol nárok alebo sa vyplácajú zo systému sociálneho poistenia, zo systému sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov, zo systému starobného dôchodkového sporenia, a im obdobných dôchodkových dávok vyplácaných z cudziny. Na priznanie nároku na minimálny dôchodok platí zásada, že poistencovi, ktorý je sporiteľom musia byť vyplácané tie dôchodky, na výplatu ktorých splnil podmienky ustanovené zákonom v systéme starobného dôchodkového sporenia (II. pilier).

O minimálny dôchodok nie je potrebné osobitne žiadať, ako je tomu pri pomoci v hmotnej núdzi, pretože sa bude vyplácať automaticky ako zvýšenie k základnému dôchodku (starobnému alebo invalidnému po dosiahnutí dôchodkového veku) a tento minimálny dôchodkový príjem bude vyplácať jedna inštitúcia – Sociálna poisťovňa, takže už nebude potrebné chodiť na dva úrady (na Sociálnu poisťovňu kvôli dôchodku a na úrad práce kvôli pomoci v hmotnej núdzi).

Náklady na minimálny dôchodok budú financované zo štátneho rozpočtu, nebudú kryté zo základného fondu starobného poistenia. Financovanie nákladov na minimálny dôchodok v sebe zahŕňa aj prvotné administratívne náklady spojené s konaním Sociálnej poisťovne o priznaní nároku na minimálny dôchodok z úradnej povinnosti pre poberateľov starobných dôchodkov a invalidných dôchodkov vyplácaných po dovŕšení dôchodkového veku.

Návrh zákona bol po vypracovaní vecne príslušnými sekciami (sekciami sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia a sekciami legislatívy v spolupráci so sekciami sociálnej a rodinnej politiky) predmetom vnútorného pripomienkového konania v rámci Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktoré sa uskutočnilo v dňoch 10.-12. 12. 2014.

Po zapracovaní pripomienok bol predmetný návrh zverejnený v období od 19. 12. 2014 do 15. 1. 2015 na portáli právnych predpisov v rámci riadneho medzirezortného pripomienkového konania (ďalej len „MPK“), počas ktorého sa k nemu mohli vyjadriť nie len

povinne pripomienkujúce subjekty (ministerstvá, Sociálna poisťovňa a pod.), ale aj zástupcovia dotknutých skupín osôb a verejnosť.

Po zapracovaní akceptovaných pripomienok z MPK bol materiál predložený Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky (ďalej len „LRV“), ktorá ho dňa 10. 2. 2015 odporučila po zapracovaní pripomienok zo stanoviska sekretariátu LRV predložiť na rokovanie vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“).

Následne bol predmetný návrh zákona prerokovaný dňa 16.2.2015 so sociálnymi partnermi na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „HSR“). Sociálni partneri (KOZ SR, AZZZ SR, RUZ, ZMOS) nemali k predmetnému návrhu pripomienky. HSR predložený návrh schválila bez pripomienok a odporučila ho na ďalšie legislatívne konanie.

Vláda predložený návrh schválila dňa 18. 2. 2015 bez pripomienok.

Vládny návrh zákona bol dňa 19. 2. 2015 doručený Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) a jeho prvé čítanie sa uskutoční na 48. schôdzi NR SR v dňoch od 10.-27. 3. 2015.